

Wytyczne do przygotowania raportu samooceny

A. WSTĘP

Wytyczne do przygotowania raportu samooceny zostały przygotowane w związku z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 27 września 2021 r. w sprawie ewaluacji jakości kształcenia w szkole doktorskiej, zwanym dalej „rozporządzeniem”. Stanowią one **ramową** instrukcję przygotowania raportu samooceny na potrzeby ewaluacji szkół doktorskich, przede wszystkim wskazując na zakres informacji niezbędnych do przeprowadzenia oceny.

Wytyczne nie są natomiast dokumentem, który jest szczegółową, wyczerpującą instrukcją przygotowania autoprezentacji szkoły doktorskiej. W raporcie samooceny podmiot powinien dokonać prezentacji w sposób, który ukaże misję i specyfikę szkoły. Z tego względu podmioty są odpowiedzialne za wypracowanie indywidualnego i adekwatnego sposobu prezentowania, jak szkoła funkcjonuje, jaką ma strategię rozwoju, a także obserwowanych i spodziewanych efektów kształcenia w szkole. Podkreśla się, że to **podmiot jest stroną ewaluacji** i ponosi odpowiedzialność za funkcjonowanie szkoły doktorskiej i jakość kształcenia w szkole doktorskiej.

W raporcie powinna zostać zawarta **samoocena** podmiotu dotycząca funkcjonowania szkoły doktorskiej. W każdym obszarze podlegającym ocenie podmiot powinien wskazać przynajmniej mocne strony funkcjonowania szkoły oraz wyzwania, przed którymi stoi.

W *Wytycznych* opisano również strukturę formularza systemu teleinformatycznego służącego do przygotowania i złożenia raportu samooceny.

Podmiot odpowiada za kompletność informacji w raporcie. Szkoła doktorska jest oceniana wyłącznie na podstawie informacji, które są w nim zawarte i wyników wizytacji, chyba że zespół oceniający zwróci się o uzupełnienie informacji. Zespół oceniający może korzystać z innych źródeł w zakresie niezbędnym do weryfikacji informacji w raporcie.

Raport samooceny sporządza się w dwóch językach: polskim i angielskim.

Ponadto w dokumencie częściowo wskazano obszary, których weryfikację planuje się przeprowadzić w drodze wizytacji.

B. FORMULARZ W SYSTEMIE TELEINFORMATYCZNYM – informacje ogólne

Struktura formularza odzwierciedla podział na ustawowe kryteria ewaluacji: każdemu kryterium przypisano odrębną część formularza. Ponadto formularz zawiera:

- **CZEŚĆ A** dokumentu – automatycznie generowany zestaw niezbędnych informacji o charakterze formalnym;
- **WIZYTÓWKĘ** – część, w której podmiot dokonuje prezentacji misji i specyfiki szkoły doktorskiej. „Wizytówka” prezentuje ponadto zestaw danych, automatycznie wygenerowanych z systemu POL-on, opisujących merytoryczne aspekty funkcjonowania szkoły doktorskiej;
- **INFORMACJĘ O WSPÓŁPRACY PODMIOTU Z SAMORZĄDEM DOKTORANTÓW** – część, w której podmiot przedstawia informację na temat współpracy z samorządem doktorantów w zakresie istotnym dla procesu kształcenia;
- **OŚWIADCZENIA** – część, w której podmiot zamieszcza niezbędne oświadczenia, o których mowa w § 4 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia, tj.:

- oświadczenie o zgodności informacji zawartych w raporcie samooceny ze stanem faktycznym i prawnym;
 - oświadczenie o merytorycznej tożsamości informacji w języku polskim i angielskim zawartych w raporcie samooceny;
 - oświadczenie o merytorycznej tożsamości dokumentów, o których mowa w § 4 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia, w języku polskim i angielskim, tj. obowiązujących w okresie objętym ewaluacją: zasad rekrutacji do szkoły doktorskiej oraz regulaminu/regulaminów szkoły doktorskiej;
- UPOWAŻNIENIA – część, w którym podmiot zamieszcza upoważnienie w przypadku podpisywania raportu samooceny, ww. oświadczeń i innych dokumentów przekazywanych w toku ewaluacji przez osobę, którą upoważniła do tego osoba kierująca podmiotem;
 - UZUPEŁNIENIA – część, w którym podmiot zamieszcza wszelkie wyjaśnienia i dodatkowe informacje (w polskiej i angielskiej wersji językowej) na wezwanie zespołu oceniającego. Na ich przekazanie w systemie wskazano w rozporządzeniu (§ 4 ust. 6 pkt 2) termin 14 dni od dnia otrzymania przez podmiot wezwania;
 - WSTĘPNY RAPORT Z EWALUACJI – część będzie aktywna dla podmiotu po sporządzeniu przez zespół oceniający Komisji Ewaluacji Nauki (KEN) raportu z ewaluacji i udostępnieniu go podmiotowi. W tej części, oprócz raportu z ewaluacji, widoczna będzie zakładka „Uwagi podmiotu do raportu z ewaluacji”, za pomocą której podmiot będzie mógł wnieść umotywowane uwagi do otrzymanego raportu w terminie 14 dni od jego otrzymania;
 - WYNIK EWALUACJI – część będzie aktywna dla podmiotu po podjęciu przez KEN uchwały w sprawie oceny będącej wynikiem ewaluacji. Poprzez ten moduł podmiotowi zostaną udostępnione następujące dokumenty:
 - uchwała KEN w sprawie oceny,
 - ostateczna wersja raportu z ewaluacji,
 - plik z wygenerowanym raportem samooceny sporządzonym przez podmiot,

które zgodnie z § 9 ust. 3 rozporządzenia podlegają udostępnieniu przez Ministra Edukacji i Nauki oraz podmiot w BIP na ich stronach podmiotowych w terminie 7 dni od dnia, w którym uchwała stała się ostateczna.

W części „Wynik ewaluacji” widoczna będzie zakładka „Zastrzeżenia do oceny”, za pomocą której podmiot niezadowolony z oceny będzie mógł zgłosić zastrzeżenia do oceny w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały w sprawie oceny.

W takim przypadku w części tej, po rozpatrzeniu zastrzeżeń przez KEN, udostępniona zostanie podmiotowi uchwała KEN utrzymująca w mocy pierwotną uchwałę, bądź zmieniająca ocenę będącą wynikiem ewaluacji.

Każda z części formularza umożliwia wprowadzenie treści bądź załączenie stosownych plików odpowiednio w oknach przeznaczonych dla polskiej i angielskiej wersji językowej.

System umożliwia zapisywanie poszczególnych etapów pracy nad przygotowaniem raportu samooceny. Decyzja o liczbie osób uprawnionych do edycji formularza raportu, czyli z przypisaną funkcją tzw. redaktora raportu uprawnionego do wypełniania formularza treścią, należy do podmiotu.

W przypadku uzupełnień raportu na wezwanie zespołu oceniającego oraz wnoszenia uwag do raportu z ewaluacji udostępnionego podmiotowi, należy każdorazowo zadbać o załączenie stosownych oświadczeń, a w razie potrzeby również upoważnień.

C. WIZYTÓWKA

W tej części podmiot powinien przedstawić ogólne informacje o szkole doktorskiej: omówić jej misję, wyeksponować cechy charakterystyczne, omówić strategię rozwoju oraz atuty i najważniejsze osiągnięcia. „Wizytówka” jest pierwszym elementem raportu, z którym będą zapoznawać się eksperci wchodzący w skład zespołu oceniającego, i będzie dla nich wyznaczać kontekst interpretacyjny informacji zawartych w pozostałych częściach raportu.

Dla pola wprowadzono ograniczenie 7 tys. znaków ze spacjami.

W celu dopełnienia charakterystyki szkoły doktorskiej w części tej widoczne będą również podstawowe informacje i dane ilościowe dotyczące szkoły doktorskiej, automatycznie zaimportowane przez formularz raportu z systemu POL-on.

Podmiot jest zobowiązany do ich weryfikacji. W przypadku zastrzeżeń do wygenerowanych danych w pierwszej kolejności zaleca się weryfikację ich tożsamości z danymi wprowadzonymi przez podmiot do systemu POL-on. W przypadku rozbieżności w pierwszej kolejności wskazany jest kontakt z Ośrodkiem Przetwarzania Informacji – Państwowym Instytutem Badawczym za pomocą przeznaczonego do tego narzędzia.

D. INFORMACJA O WSPÓŁPRACY PODMIOTU Z SAMORZĄDEM DOKTORANTÓW

W tej części podmiot powinien przedstawić informację na temat współpracy z samorządem doktorantów w zakresie istotnym dla procesu kształcenia, w tym m.in. opiniowania programów kształcenia oraz uzgania regulaminu szkoły doktorskiej. Podmiot może opisać dobre praktyki współpracy z samorządem.

Dla pola wprowadzono ograniczenie 2 tys. znaków ze spacjami.

E. INFORMACJE DOTYCZĄCE SZKOŁY DOKTORSKIEJ POGRUPOWANE WEDŁUG ZAGADNIENI, DO KTÓRYCH ODNOSZĄ SIĘ KRYTERIA USTAWOWE

Informacje przedstawione przez podmiot w raporcie samooceny powinny umożliwić przeprowadzenie ewaluacji jakości kształcenia w szkole doktorskiej, dalej zwaną również „SD”, a zatem dokonanie oceny tej jakości przez zespół oceniający z uwzględnieniem ośmiu ustawowych kryteriów ewaluacji oraz kryteriów szczegółowych, o których mowa w rozporządzeniu. Na etapie tworzenia przepisów uznano, że obszary, do których odnoszą się kryteria ustawowe i kryteria szczegółowe najlepiej obrazują funkcjonowanie szkoły doktorskiej, których sposób i stopień realizacji świadczą o jakości kształcenia. Przy opisie poszczególnych obszarów funkcjonowania szkoły doktorskiej należy mieć na uwadze, że zespół oceniający SD powinien zdobyć wyczerpującą wiedzę przede wszystkim w zakresie umożliwiającym ocenę stanu pod kątem danego kryterium. Aby zespół oceniający mógł zweryfikować ten stan, podmiot zobowiązany jest dostarczyć raport, w którym adekwatnie i wyczerpująco opíše obszary funkcjonowania szkoły doktorskiej, do których odnoszą się poszczególne szczegółowe kryteria ewaluacji.

Poniżej określono niezbędny zakres informacji, który podmiot powinien zawrzeć w poszczególnych częściach formularza odpowiadających kryteriom ewaluacji. Podmiot odpowiada za dobór i sposób prezentacji – o ile jest to zasadne – innych informacji istotnych dla oceny SD w danym kryterium.

Informacje powinny opisywać i wyjaśniać (uzasadniać) sposób funkcjonowania szkoły, a także zawierać samoocenę (co najmniej wskazywać mocne strony i stojące przed szkołą wyzwania).

1) Adekwatność programu kształcenia oraz indywidualnych planów badawczych do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK oraz ich realizacja

Przy opracowywaniu informacji w tym zakresie należy pamiętać, że zespół oceniający dokonuje ewaluacji z uwzględnieniem następujących kryteriów szczegółowych ewaluacji wskazanych w § 2 pkt 1 rozporządzenia:

- a) adekwatność efektów uczenia się określonych w programie kształcenia do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK,
- b) adekwatność aktywności naukowej lub artystycznej doktorantów i upowszechniania jej wyników, określonych w indywidualnych planach badawczych, do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK,
- c) sposób realizacji programu kształcenia oraz indywidualnych planów badawczych w celu osiągnięcia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK,
- d) sposób realizacji interdyscyplinarności procesu kształcenia w celu osiągnięcia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK,
- e) rzetelność procesu doskonalenia programu kształcenia, ukierunkowanego na poprawę jego adekwatności do efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK.

Podmiot powinien skupić się na zwięzłym przedstawieniu programów kształcenia oraz indywidualnych planów badawczych: określić ich założenia i zasady konstruowania, metody ich doskonalenia oraz proces ich zmian. Informacja powinna dotyczyć programów i planów z lat objętych ewaluacją. Niezbędne jest wykazanie, że programy i plany, a także ich realizacja (uwzględniająca aktywność naukową lub artystyczną doktorantów i upowszechnianie jej wyników) gwarantują uzyskanie efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK: w obszarach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Dodatkową uwagę należy poświęcić temu, w jaki sposób interdyscyplinarność procesu kształcenia jest wykorzystywana do osiągnięcia tych efektów. Interdyscyplinarność należy rozumieć nie tyle jako interdyscyplinarność samej szkoły doktorskiej, co jako filozofię kształcenia polegającą na włączeniu doktoranta w proces, który obok rozwiązania określonego problemu badawczego ukierunkowany jest na wieloaspektowe poznanie i zrozumienie świata.

Omówienia i poparcia przykładami wymaga również sprawa zdobywania przez doktorantów w toku kształcenia tzw. umiejętności przekrojowych (czyli kwalifikacji dotyczących np. krytycznego myślenia, kreatywności, podejmowania inicjatywy, umiejętności rozwiązywania problemów, oceny ryzyka i podejmowania decyzji) oraz umiejętności dotyczących prowadzenia działalności naukowej – niezwykle istotnych dla rozwoju kariery badacza zarówno w świecie akademickim, jak i poza nim.

Podmiot może przedstawić również inne istotne informacje na potrzeby oceny adekwatności programów i planów względem poziomu 8 PRK – o ile uzna to za zasadne.

Zaprezentowane omówienie powinno kończyć się samooceną.

Programy kształcenia powinny zostać załączone w przewidzianym do tego miejscu, w formie odpowiednio opisanych plików w formacie pdf. Zaznacza się konieczność załączenia plików w obu wersjach językowych (polskiej i angielskiej).

Indywidualne plany badawcze będą przedmiotem analizy zespołu oceniającego w trakcie wizytacji. Plany zostaną wybrane w sposób losowy.

2) Sposób weryfikacji efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PR

Przy opracowywaniu informacji w tym zakresie należy pamiętać, że zespół oceniający dokonuje ewaluacji z uwzględnieniem następujących kryteriów szczegółowych ewaluacji wskazanych w § 2 pkt 2 rozporządzenia:

- a) dostępność i jednoznaczność zasad weryfikacji efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK,
- b) transparentność i rzetelność procesu weryfikacji efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK,
- c) rzetelność procesu doskonalenia sposobów weryfikacji efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK.

Podmiot powinien przedstawić w kompleksowy sposób funkcjonujący w SD proces weryfikacji efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK. Proces ten należy rozumieć względnie szeroko i oprócz samej czynności polegającej na weryfikacji w danym momencie efektów uczenia się na określonym poziomie powinien uwzględniać również etap tworzenia zasad tej weryfikacji, jak również etap jej doskonalenia, bazujący na doświadczeniu szkoły doktorskiej oraz obserwacji zmieniających się uwarunkowań społeczno-gospodarczych czy postępu technologicznego.

Podmiot powinien wykazać i omówić działania, które podejmuje, aby zadbać o wysokie standardy weryfikacji efektów uczenia się oraz osiągnięcia wysokiego poziomu efektów uczenia się wymaganych dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK. Kluczowe w tym zakresie będzie również opisanie zaangażowania kadry w proces weryfikacji oraz wykorzystywanych w jego toku narzędzi.

Podmiot może przedstawić również inne istotne informacje o weryfikacji efektów uczenia się uzyskiwanych przez doktorantów, w tym na przykład zaprezentować weryfikację tych efektów poza tradycyjną formą zaliczeniowo-egzaminacyjną.

Zaprezentowane omówienie powinno kończyć się samooceną.

Obowiązujące w szkole doktorskiej zasady weryfikacji efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK powinny zostać załączone w przewidzianym do tego miejscu, w formie odpowiednio opisanych plików w formacie pdf. Zaznacza się konieczność załączenia plików w obu wersjach językowych (polskiej i angielskiej). W przypadku braku odpowiedniego dokumentu podmiot może przedstawić wyjaśnienie tego stanu rzeczy – w tej sytuacji zasady będą przedmiotem analizy zespołu oceniającego w trakcie wizytacji.

3) Kwalifikacje nauczycieli akademickich lub pracowników naukowych prowadzących kształcenie w szkole doktorskiej

Przy opracowywaniu informacji w tym zakresie należy pamiętać, że zespół oceniający dokonuje ewaluacji z uwzględnieniem następujących kryteriów szczegółowych ewaluacji wskazanych w § 2 pkt 3 rozporządzenia:

- a) adekwatność dorobku naukowego lub artystycznego i dorobku zawodowego oraz aktywności naukowej lub artystycznej i aktywności zawodowej tych osób do zakresu prowadzonego kształcenia doktorantów,
- b) jakość działań na rzecz rozwoju zawodowego tych osób, w szczególności w zakresie związanym ze sprawowaniem funkcji promotora lub promotora pomocniczego, podejmowanych przez te osoby i przez podmiot prowadzący szkołę doktorską,
- c) rzetelność działań podejmowanych przez podmiot w celu weryfikacji kwalifikacji tych osób.

Podmiot powinien skupić się na zaprezentowaniu kadry prowadzącej kształcenie w SD w kontekście jej kwalifikacji potrzebnych do realizacji efektów kształcenia. Omówienia wymaga całokształt doboru kadry szkoły doktorskiej, posiadane przez nią kwalifikacje i kompetencje do kształcenia doktorantów w obszarze realizowanego programu kształcenia.

Podmiot powinien zaprezentować w każdej z dyscyplin, w których prowadzona jest szkoła doktorska, po 5 sylwetek prowadzących kształcenie w SD nauczycieli akademickich lub pracowników naukowych o najwyższych kwalifikacjach, biorąc pod uwagę uznany dorobek naukowy lub artystyczny i kompetencje w zakresie opieki naukowej lub artystycznej, a także adekwatny dorobek zawodowy i aktywność zawodową, w tym doświadczenie w pozyskiwaniu grantów i kierowaniu projektami finansowanymi z grantów.

W raporcie omówienia wymaga również kwestia podnoszenia przez kadrę SD swoich kwalifikacji i kompetencji zarówno w zakresie własnego rozwoju naukowego lub artystycznego, jak i opieki naukowej lub artystycznej nad doktorantami, w tym tzw. umiejętności przekrojowych. Zagadnienie to powinno zostać przedstawione zarówno w kontekście inicjatyw podejmowanych przez kadrę indywidualnie, jak i warunków oraz możliwości stworzonych w tym celu przez podmiot w szkole doktorskiej oraz rzeczywistej oferty kierowanej do kadry.

Podmiot powinien przedstawić informacje dotyczące zasad, którymi się kieruje przy doborze kadry prowadzącej kształcenie w szkole doktorskiej i sposobów weryfikacji kwalifikacji i kompetencji tych osób. Omówienia wymaga również sposób weryfikowania jakości i skuteczności prowadzonego przez kadrę kształcenia, w tym wywiązywania się przez nią ze swoich obowiązków, a także okoliczności dyskwalifikujące kadrę z prowadzenia kształcenia w SD.

W raporcie należy ponadto wykazać istotę zakończonych i toczących się sporów dotyczących wywiązywania się kadry szkoły doktorskiej ze swoich obowiązków, przy czym szczegółowy charakter tych spraw może zostać zweryfikowany przez zespół oceniający w toku wizytacji.

Podmiot może przedstawić inne istotne jego zdaniem informacje na potrzeby oceny omawianego obszaru.

Zaprezentowane omówienie powinno kończyć się samooceną.

Materiał prezentujący sylwetki nauczycieli akademickich lub pracowników naukowych o uznanych przez podmiot najwyższych kwalifikacjach powinien zostać załączony w przewidzianym do tego miejscu, w formie odpowiednio opisanych plików pdf. Zaznacza się konieczność załączenia plików w obu wersjach językowych (polskiej i angielskiej). Ewentualna weryfikacja kwalifikacji pozostałej kadry szkoły

doktorskiej może być przedmiotem analizy zespołu oceniającego w trakcie wizytacji, jak również na podstawie oficjalnych danych gromadzonych w systemie POL-on.

4) Jakość procesu rekrutacji

Przy opracowywaniu informacji w tym zakresie należy pamiętać, że zespół oceniający dokonuje ewaluacji z uwzględnieniem następujących kryteriów szczegółowych ewaluacji wskazanych w § 2 pkt 4 rozporządzenia:

- a) jakość i dostępność informacji oraz aktów prawa wewnętrznego, dotyczących funkcjonowania szkoły doktorskiej,
- b) dostępność, jednoznaczność i otwarty charakter zasad rekrutacji do szkoły doktorskiej oraz terminowość publikacji tych zasad,
- c) sposób przeprowadzania konkursu, o którym mowa w art. 200 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*,
- d) sposób uwzględniania podczas rekrutacji potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- e) sposób weryfikacji predyspozycji kandydatów do szkoły doktorskiej do prowadzenia działalności naukowej,
- f) rzetelność działań podejmowanych przez podmiot w celu doskonalenia procesu rekrutacji.

Podmiot powinien zwięźle scharakteryzować – skupiając się na aspekcie jakościowym – poszczególne elementy składające się na proces rekrutacji doktorantów do szkoły doktorskiej.

Omówienia wymaga kwestia opracowanych w podmiocie zasad rekrutacji do szkoły doktorskiej, w tym rozwiązań dotyczących rekrutacji kandydatów, których stypendia finansowane są ze źródeł zewnętrznych (np. agencji badawczych).

Dodatkowo należy opisać w jaki sposób podmiot zapewnia warunki uczciwej konkurencji i równego traktowania kandydatom do SD, w tym kandydatom z innych podmiotów krajowych i zagranicznych, a także osobom z niepełnosprawnościami.

Objaśniony powinien zostać również m.in. przyjęty przez podmiot sposób weryfikacji predyspozycji kandydatów do szkoły doktorskiej do prowadzenia działalności naukowej.

W tej części raportu wskazane jest również opisanie, jak podmiot prezentuje szkołę doktorską, tzn. jakimi kanałami oraz do jakich informacji mają dostęp potencjalni zainteresowani podjęciem kształcenia w szkole doktorskiej. Istotne jest, jak podmiot komunikuje ofertę szkoły doktorskiej, również pod kątem jakości informacji oraz sposobów jej rozpowszechniania.

Elementem wymagającym przedstawienia w raporcie jest ponadto skład komisji rekrutacyjnych oraz uzasadnienie tego doboru w kontekście gwarancji zapewnienia wysokiego standardu rekrutacji. Składy komisji powinny zostać załączone w przewidzianym do tego miejscu raportu, w formie odpowiednio opisanych plików pdf. Zaznacza się konieczność załączenia plików w obu wersjach językowych (polskiej i angielskiej).

Podmiot powinien także omówić szczegółowo proces rekrutacji do szkoły doktorskiej, zarówno w aspekcie formalnym, merytorycznym, jak i pod kątem sprawności organizacyjnej. Omówienie powinno obejmować również sposób komunikacji wyników rekrutacji do szkoły doktorskiej, prezentować przyczyny i skalę odwołań oraz odniesienie się podmiotu do ich zasadności. Wskazane jest ponadto dokonanie podsumowania i porównania procesów rekrutacji na przestrzeni lat objętych ewaluacją, które powinno obejmować informację o skali zainteresowania podjęciem kształcenia w szkole doktorskiej, omówienie poziomu reprezentowanego przez kandydatów oraz ogólną ocenę pomyślności rekrutacji.

Niezbędnym elementem raportu jest wskazanie, czy podmiot dokonuje identyfikacji elementów całego procesu rekrutacji wymagających poprawy lub modyfikacji oraz w jakim zakresie wdraża rozwiązania doskonalące ten proces.

Informacje przedstawiane przez podmiot mogą zostać poparte danymi liczbowymi oraz odpowiednim komentarzem. Podmiot może przedstawić również inne istotne jego zdaniem informacje na potrzeby oceny procesu rekrutacji.

Zaprezentowane omówienie powinno kończyć się samooceną.

Zasady rekrutacji oraz regulamin szkoły doktorskiej powinny zostać załączone w przewidzianym do tego miejscu, w formie odpowiednio opisanych plików w formacie pdf. Zaznacza się konieczność załączenia plików w obu wersjach językowych (polskiej i angielskiej).

5) Jakość opieki naukowej lub artystycznej i wsparcia w prowadzeniu działalności naukowej

Przy opracowywaniu informacji w tym zakresie należy pamiętać, że zespół oceniający dokonuje ewaluacji z uwzględnieniem następujących kryteriów szczegółowych ewaluacji wskazanych w § 2 pkt 5 rozporządzenia:

- a) sposób i kryteria wyznaczania oraz zmiany promotora, promotorów lub promotora pomocniczego,
- b) sposoby zapewniania doktorantom wysokiej jakości współpracy z promotorem, promotorami lub promotorem pomocniczym, w tym rozwiązywania sytuacji konfliktowych między doktorantem a promotorem, promotorami lub promotorem pomocniczym,
- c) sposoby zapewniania doktorantom, w tym doktorantom z niepełnosprawnościami i doktorantom będącym rodzicami, prawidłowych warunków oraz wsparcia w realizacji programu kształcenia i indywidualnych planów badawczych, a także w przygotowywaniu rozpraw doktorskich, w tym zapewniania dostępu do niezbędnej infrastruktury,
- d) stopień włączenia wybitnych specjalistów zatrudnionych poza podmiotem w działania służące wsparciu doktorantów w prowadzeniu działalności naukowej, w tym w sprawowanie opieki naukowej lub artystycznej nad doktorantami,
- e) rzetelność weryfikacji i oceny pracy promotorów oraz promotorów pomocniczych, a także działań podejmowanych przez podmiot w celu doskonalenia jakości ich pracy.

Podmiot powinien przedstawić komplet informacji, które pozwolą zespołowi oceniającemu dokonać wnikliwej oceny poziomu jakości opieki naukowej lub artystycznej zapewnianej doktorantowi w szkole doktorskiej. W tym celu niezbędne jest zaprezentowanie przez podmiot obszarów, do których odnoszą się wskazane wyżej kryteria szczegółowe.

Omówienia wymaga zatem przyjęty w podmiocie sposób i kryteria wyznaczania oraz zmiany promotora, promotorów lub promotora pomocniczego (dalej określanymi „promotorem/promotorami”). Opis powinien zawierać uzasadnienie, czy przyjęte rozwiązania pozwalają na zapewnienie doktorantowi opiekunów o odpowiednio wysokich kompetencjach promotorskich oraz na optymalne dopasowanie promotora/promotorów do specyfiki problemu badawczego stanowiącego przedmiot rozprawy doktorskiej, a także czy rozwiązania te sprzyjają budowaniu silnego potencjału naukowego lub artystycznego mającego stanowić wynik współpracy promotora z doktorantem. Szczególną uwagę należy poświęcić okolicznościom, w których może dojść do zmiany promotora/promotorów danego doktoranta, wypracowanym rozwiązaniom w tym zakresie i ich konsekwencjom.

Podmiot powinien wskazać zakres wymagań wobec promotorów odnośnie sprawowania opieki nad doktoratem oraz wspierania jego rozwoju naukowego lub artystycznego. Opis powinien zawierać również informację o tym, na czym polega i co obejmuje swoim zakresem opieka naukowa lub artystyczna sprawowana przez promotora/promotorów nad doktorantem, w jaki sposób opieka umożliwia doktorantowi rozwój naukowy lub artystyczny (w tym nabywanie umiejętności przekrojowych) oraz jak wspiera doktoranta w jego funkcjonowaniu w społeczności akademickiej.

Niezbędnym elementem raportu jest wskazanie, w jaki sposób podmiot dokonuje weryfikacji pracy promotorów oraz promotorów pomocniczych, identyfikuje obszary opieki naukowej lub artystycznej wymagające poprawy lub modyfikacji oraz w jakim zakresie wdraża rozwiązania doskonalące tę opiekę i zabezpieczające jej wysoki poziom.

Podmiot powinien ponadto opisać stosowane w szkole doktorskiej sposoby rozwiązywania sytuacji konfliktowych między doktorantem a promotorem/promotorami, określić, w jakim stopniu wszystkie strony biorące udział w procesie kształcenia są świadome tych rozwiązań, a także ocenić, jakie przynoszą one efekty.

Niezbędne jest opisanie, jakie warunki (w tym dostęp do niezbędnej infrastruktury) oraz jakiego rodzaju wsparcie zapewniane jest doktorantom w celu realizacji przez nich programu kształcenia, indywidualnych planów badawczych i do przygotowywania rozpraw doktorskich na oczekiwanym, wysokim poziomie. To zagadnienie powinno zostać omówione również w odniesieniu do doktorantów z niepełnosprawnościami i doktorantów będących rodzicami oraz prawnymi opiekunami osób niepełnoletnich.

Podmiot powinien opisać, czy zaprasza wybitnych specjalistów z innych ośrodków do współpracy przy sprawowaniu opieki naukowej lub artystycznej lub do angażowania się w działania służące wsparciu doktorantów w prowadzeniu działalności naukowej i w jakim stopniu ci specjaliści zwiększają potencjał szkoły doktorskiej. W przypadku niepodejmowania takiej współpracy bądź jej ograniczonego zakresu należy opisać i uzasadnić przyczynę takiego podejścia.

Informacje przedstawiane przez podmiot mogą zostać poparte danymi liczbowymi oraz odpowiednim komentarzem. Podmiot może przedstawić również inne istotne jego zdaniem informacje na potrzeby oceny jakości opieki naukowej lub artystycznej zapewnianej doktorantowi w szkole doktorskiej.

Zaprezentowane omówienie powinno kończyć się samooceną.

6) Rzetelność przeprowadzania oceny śródkresowej

Przy opracowywaniu informacji w tym zakresie należy pamiętać, że zespół oceniający dokonuje ewaluacji z uwzględnieniem następujących kryteriów szczegółowych ewaluacji wskazanych w § 2 pkt 6 rozporządzenia:

- a) dobór kryteriów i obiektywne zasady przeprowadzania tej oceny, a także dostępność oraz jednoznaczność tych kryteriów i zasad,
- b) skład i kompetencje komisji przeprowadzającej tę ocenę,
- c) terminowość i sposób przeprowadzania tej oceny,
- d) rzetelność działań podejmowanych przez podmiot w celu doskonalenia procesu przeprowadzania tej oceny.

Podmiot powinien kompleksowo zaprezentować funkcjonujący w szkole doktorskiej system oceny śródkresowej doktorantów. Na wstępie należy opisać, czym jest dla podmiotu instrument oceny śródkresowej oraz ogólnie przedstawić jakie są zasady, kryteria oraz procedury tej oceny. Wskazać należy również kiedy, w jakim zakresie, i w jaki sposób udostępnia się powyższe informacje doktorantom i innym zainteresowanym.

W raporcie należy opisać i uzasadnić sposób powoływania członków komisji, wskazując m.in. na liczebność komisji i zasady doboru składu (w tym zwłaszcza na obecność osób spoza podmiotu prowadzącego SD), a także na sposób weryfikacji przez podmiot kompetencji osób zasiadających w komisjach.

Kolejnym aspektem procesu oceny śródkresowej jest terminowość przeprowadzania ocen. W raporcie należy wskazać, czy wszystkie oceny zostały przeprowadzone w terminie określonym ustawą, a w przypadku zaistniałych odstępstw przedłożyć wyjaśnienie. Opisać należy również sposób, w jaki podmiot stara się zapewnić przejrzystość, bezstronność oraz rzeczowość przeprowadzania oceny śródkresowej.

Omówienia wymaga sposób informowania o wynikach oceny śródkresowej (w tym objaśnienie, w jaki sposób podmiot wypełnia przepis art. 202 ust. 3 zdanie drugie ustawy, wskazujący na jawność wyniku oceny śródkresowej wraz z uzasadnieniem), a także sposób postępowania w przypadku otrzymania zastrzeżeń do wyników tej oceny. Komentarza wymaga skala odwołań oraz ich zasadność. Wskazane jest również dokonanie podsumowania i porównania procesów oceny śródkresowej na przestrzeni lat objętych ewaluacją, które powinno obejmować omówienie stwierdzonego poziomu zaawansowania realizacji przez doktorantów indywidualnych planów badawczych oraz ogólną ocenę pomyślności pierwszej połowy procesu kształcenia, a także prognozowaną na tej podstawie efektywność kształcenia.

Niezbędnym elementem raportu jest wskazanie, w jaki sposób podmiot dokonuje identyfikacji elementów procesu oceny śródkresowej pozostających na niewystarczającym poziomie i czy wdraża – a jeśli tak, to jakie – rozwiązania doskonalące ten proces.

Informacje przedstawiane przez podmiot powinny zostać poparte danymi liczbowymi oraz odpowiednim komentarzem (np. dotyczącymi wyników oceny śródkresowej, czy zastrzeżeń do wyników tej oceny). Podmiot może przedstawić również inne istotne jego zdaniem informacje na potrzeby oceny rzetelności przeprowadzenia oceny śródkresowej.

Zaprezentowane omówienie powinno kończyć się samooceną.

Opracowane w podmiocie na potrzeby oceny śródkresowej akty prawa wewnętrznego (np. zasady oraz kryteria oceny) powinny zostać załączone w przewidzianym do tego miejscu, w formie odpowiednio opisanych plików w formacie pdf. Zaznacza się konieczność załączenia plików w obu wersjach językowych (polskiej i angielskiej).

7) Umiejdzynarodowienie

Przy opracowywaniu informacji w tym zakresie należy pamiętać, że zespół oceniający dokonuje ewaluacji z uwzględnieniem następujących kryteriów szczegółowych ewaluacji wskazanych w § 2 pkt 7 rozporządzenia:

- a) stopień umiejdzynarodowienia kadry, w tym mobilność naukowa lub artystyczna i aktywność w środowisku międzynarodowym nauczycieli akademickich lub pracowników naukowych prowadzących kształcenie w szkole doktorskiej,
- b) stopień umiejdzynarodowienia procesu kształcenia w szkole doktorskiej i działalności naukowej doktorantów, w szczególności prowadzonej na podstawie indywidualnych planów badawczych, w tym mobilność naukowa lub artystyczna doktorantów,
- c) sposób uwzględniania potrzeb doktorantów będących cudzoziemcami w procesie kształcenia w szkole doktorskiej,
- d) sposoby zwiększania rozpoznawalności szkoły doktorskiej za granicą i ich skuteczność.

Podmiot powinien zaprezentować stopień umiejdzynarodowienia szkoły doktorskiej i działania podejmowane na rzecz umiejdzynarodowienia procesu kształcenia w szkole doktorskiej.

W tym celu w raporcie należy opisać funkcjonujący w podmiocie system zachęt adresowanych do wybitnych naukowców lub artystów z zagranicy do podejmowania współpracy w ramach szkoły doktorskiej, a także podsumować jego efektywność. Wskazane jest przedstawienie stopnia zaangażowania takich osób w proces kształcenia doktorantów i ogólnych zasad współpracy, jak również spodziewanych i obserwowanych efektów.

Podmiot powinien również omówić międzynarodową aktywność naukową lub artystyczną pozostałej kadry prowadzącej kształcenie w szkole doktorskiej, w tym m.in. stopień aktywności w międzynarodowych konkursach o środki na finansowanie badań i projektów, zaangażowania w realizację międzynarodowych projektów badawczych lub artystycznych, uczestnictwa w międzynarodowych konferencjach naukowych lub wydarzeniach artystycznych, oraz korzystania ze stypendiów lub staży realizowanych za granicą. Dodatkowo należy opisać funkcjonujący w podmiocie system zachęt adresowanych do kadry do podejmowania międzynarodowej aktywności, a także podsumować jego efektywność.

W raporcie należy wskazać, w jakim stopniu zagadnienia przewidziane w programie kształcenia i w indywidualnych planach badawczych uwzględniają element umiejdzynarodowienia i jakie są systemowe rozwiązania podmiotu w tym obszarze. Opisać należy, jakie warunki podmiot stwarza i zapewnia doktorantom do funkcjonowania w międzynarodowym środowisku naukowym lub artystycznym, w jakim zakresie są one wykorzystywane w procesie kształcenia i jakie efekty przynoszą w kontekście przygotowywanych przez doktorantów rozpraw doktorskich i osiagania przez doktorantów efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 PRK. W przypadku kształcenia doktorantów we współpracy z zagraniczną instytucją naukową, jak również nadawania wspólnych dyplomów doktorskich, należy taką praktykę zwięzle scharakteryzować i omówić jej efekty.

Odrębnej informacji wymaga sposób, w jaki szkoła doktorska zabiega o doktorantów cudzoziemców oraz to, jaka jest efektywność działań podejmowanych w tym kierunku. Należy również opisać zakres wsparcia oferowanego w toku kształcenia doktorantom przyjętym z zagranicy oraz to, jak przedstawia się kwestia integracji międzynarodowego środowiska szkoły doktorskiej.

Podmiot powinien zaprezentować jakie działania podejmuje w celu zwiększenia rozpoznawalności szkoły doktorskiej za granicą oraz opisać skuteczność tych działań.

Informacje przedstawiane przez podmiot powinny zostać poparte danymi liczbowymi oraz odpowiednim komentarzem. Podmiot może przedstawić również inne istotne jego zdaniem informacje na potrzeby oceny umiędzynarodowienia jakości kształcenia w szkole doktorskiej.

Zaprezentowane omówienie powinno kończyć się samooceną.

8) Skuteczność kształcenia doktorantów

Przy opracowywaniu informacji w tym zakresie należy pamiętać, że zespół oceniający dokonuje ewaluacji z uwzględnieniem następujących kryteriów szczegółowych ewaluacji wskazanych w § 2 pkt 8 rozporządzenia:

- a) terminowość kończenia kształcenia w szkole doktorskiej zgodnie z programem kształcenia,
- b) udział procentowy osób, które uzyskały stopień doktora po ukończeniu kształcenia w szkole doktorskiej, w ogólnej liczbie doktorantów, którzy ukończyli kształcenie w szkole doktorskiej w okresie objętym ewaluacją,
- c) poziom osiągnięć naukowych lub artystycznych doktorantów, w szczególności mających związek z aktywnością naukową lub artystyczną określoną w indywidualnym planie badawczym,
- d) dokonywanie oceny jakości kształcenia w szkole doktorskiej przez doktorantów, wyniki tej oceny i sposób ich wykorzystania przez podmiot w celu doskonalenia procesu kształcenia,
- e) sposób wykorzystywania wyników monitoringu karier zawodowych osób, które ukończyły kształcenie w szkole doktorskiej, i osób, które uzyskały stopień doktora po ukończeniu kształcenia w szkole doktorskiej.

Podmiot powinien zaprezentować efektywność procesu kształcenia w szkole doktorskiej.

W tym celu w raporcie należy wskazać, jaka część doktorantów ukończyła kształcenie, tzn. złożyła rozprawę doktorską, w terminie przewidzianym programem kształcenia i w indywidualnych planach badawczych, przy uwzględnieniu ustawowo dopuszczalnej możliwości przedłużenia kształcenia na zasadach określonych w regulaminie szkoły doktorskiej, nie więcej jednak niż o 2 lata. Dodatkowo poinformować należy, jak rozwiązana została sytuacja doktorantów, którzy nie dopełnili tego obowiązku w terminie.

W tej części raportu system automatycznie wygeneruje z bazy POL-on informację o tym, jaki procent doktorantów, którzy ukończyli kształcenie w szkole doktorskiej w okresie objętym ewaluacją, złożył wnioski o wszczęcie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora, jakiemu procentowi tych osób nadano ten stopień, a jakiemu odmówiono nadania stopnia. Dodatkowo takie statystyki zostaną automatycznie wygenerowane również w odniesieniu do wszystkich doktorantów, którzy ukończyli kształcenie w szkole doktorskiej. Podmiot powinien omówić zaprezentowane dane.

Podmiot powinien zaprezentować (wraz z uzasadnieniem) od 3 do 5 najważniejszych jego zdaniem osiągnięć naukowych lub artystycznych doktorantów w każdej z dyscyplin, w których prowadzi szkołę doktorską w okresie objętym ewaluacją, w szczególności osiągnięć mających związek z aktywnością naukową lub artystyczną określoną w indywidualnym planie badawczym. Podkreślenia wymaga, że istotą tego zestawienia nie powinna być skala produktywności naukowej lub artystycznej doktorantów, a jakość i znaczenie tych osiągnięć.

W raporcie należy opisać, w jaki sposób podmiot umożliwia doktorantom dokonywanie oceny jakości kształcenia w szkole doktorskiej, w jakim stopniu doktoranci wykorzystują tę możliwość oraz w jaki sposób podmiot reaguje na pozyskane od doktorantów informacje. Podmiot powinien przedstawić generalne wnioski płynące z tych ocen w okresie objętym ewaluacją, wskazując przy tym na doceniane przez doktorantów aspekty kształcenia w szkole doktorskiej oraz na zgłaszane problemy i sposoby ich rozwiązania.

Podmiot powinien opisać, w jaki sposób wykorzystywane są wyniki monitoringu karier zawodowych (o którym mowa w art. 352 ust. 1–13 ustawy) osób, które ukończyły kształcenie w szkole doktorskiej, i osób, które uzyskały stopień doktora po ukończeniu kształcenia w szkole doktorskiej. Objasnienia wymaga, jaki wpływ mają zdobyte w drodze takiego monitoringu informacje na funkcjonowanie szkoły doktorskiej, w tym na weryfikację jakości kształcenia i kreowanie odpowiedzialnej polityki rozwoju.

Podmiot może przedstawić również inne istotne jego zdaniem informacje na potrzeby oceny skuteczności kształcenia doktorantów w szkole doktorskiej.

Zaprezentowane omówienie powinno kończyć się samooceną.

F. WIZYTACJA

Wizytację, stanowiącą – obok raportu samooceny – podstawę do dokonania oceny jakości kształcenia w szkole doktorskiej regulują przepisy § 6 rozporządzenia. Precyzują one kwestie dotyczące przebiegu wizytacji, w szczególności związane ze stworzeniem właściwych warunków organizacyjnych do jej przeprowadzenia, takich jak uzgodnienie harmonogramu wizytacji, przedłożenie przez podmiot niezbędnych dokumentów, zapewnienie ekspertom pomieszczeń i sprzętu do pracy, czy też zorganizowanie spotkań indywidualnych lub grupowych z przedstawicielami i interesariuszami podmiotu i szkoły doktorskiej. Zaznaczyć należy, że obszary, co do których zespół oceniający uzna, że brakuje mu wiedzy przedstawionej raportem samooceny, mogą podlegać dokładniejszemu rozpoznaniu w trakcie wizytacji.